

«Товарознавство», «Хімія», «Мікробіологія» та деякі інші. Теоретичний курс цієї дисципліни підкріплюється лабораторними заняттями (4 години на тиждень), на яких студенти проводять товарознавчу експертизу різних товарних груп.

Товарознавче експертне дослідження – це багатопланове дослідження органолептичних, фізико-хімічних показників якості, стану пакування, аналіз маркування, штрихового кодування, засобів зберігання товарів. На заняттях академічна група поділяється на мікрогрупи. Таким чином, здійснюється моделювання роботи експертної групи, що складається з 3-4 студентів. Завдання викладача – робота в кожній групі. Робота здійснюється наступним чином: виділяється лідер, котрий очолює групу, акумулює усі точки зору та узагальнює усі міркування (як правило це досить складний процес). Експертна група проводить дослідження, які фіксуються кожним студентом в експертних документах. Порядок заповнення виконується у суворій відповідності з законодавчою базою, нормативною документацією. Наприкінці кожен студент робить експертний висновок який захищає перед групою. Викладач узагальнює всі виступи, робить смислові наголоси для того, щоб у студентів з'явилась потреба до теоретичного осмислення обговорюваного матеріалу, тобто необхідність звернутися до самостійної роботи з літературними джерелами, з навчальною літературою.

Сучасний розвиток інтернет-технологій надав можливість спілкування викладача зі студентами і студентів між собою за допомогою соціальних мереж, було б недолугим не використати таку можливість для інтенсифікації та модернізації навчального процесу. Зокрема, при викладанні дисципліни «Експертиза товарів» це дозволило забезпечити скорочення термінів отримання та перевірки викладачем кожного пакету експертної документації. Набутий досвід такої організації навчального процесу переконливо довів, що у студентів зростає професійний інтерес до обраної спеціальності, і, як свідчать результати різних форм контролю якості знань, показники успішності суттєво підвищуються.

НОВІТНІ ПЕДАГОГІЧНІ ТА ІНТЕРАКТИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ВИКЛАДАННІ ТОВАРОЗНАВЧИХ ДИСЦИПЛІН

*Л.Ю. Шубіна, Т.О. Чорна
м. Харків, Україна*

Жорсткі вимоги, що пред'являються на сучасному ринку праці до знань і вмінь молодих фахівців постійно ставлять перед навчальними закладами питання вдосконалення їх професійної підготовки. Гармонійне поєднання фундаментальних, теоретичних знань і практичних навичок для вирішення динамічних виробничих завдань повинно бути визначено всім ходом навчально-виховного процесу в ВНЗ, розумним співвідношенням аудиторної та позааудиторної (самостійної) роботи студентів за умови продуктивної взаємодії студента і викладача.

Перманентна криза вищої школи, яка проявляється в істотному зниженні якості підготовки студентів вимагає подолання суперечності між застарілими формами, методиками, засобами навчання та сучасним рівнем інформаційного фону освіти. Це протиріччя може вирішитися впровадженням у навчальний процес нових освітніх технологій, що, роблячи акцент на самостійну роботу з елементами творчості, можуть значно підвищити ефективність і якість професійної підготовки фахівців. На кафедрі товарознавства та експертизи якості товарів Харківського торговельно-економічного інституту Київського національного торговельно-економічного університету ми зробили спробу, на наш погляд ефективну, впровадження інноваційних технологій навчання, використання поряд з традиційними класичними методами авангардних напрямів викладання. Досвід використання сучасних прийомів навчання викладачів кафедри товарознавства свідчить, що інтерактивні методи посідають провідне місце у рейтингу ефективних методик викладання.

Сутність інтерактивних методів навчання, особливо на старших курсах, заснована на освоєнні нового пізнавального досвіду студентів в ході активної продуктивної взаємодії,

організованої в процесі спільної діяльності між собою, викладачем, комп'ютером, різними джерелами інформації з метою самореалізації. Так, навчальна дисципліна «Експертиза товарів», що викладається студентам спеціальностей «Товарознавство та комерційна діяльність» і «Товарознавство та експертиза в митній справі» освітньо-кваліфікаційних рівнів «спеціаліст» та «магістр» є апогеєм вивчення товарознавчих дисциплін. Її опанування базується на знаннях, що набуті на попередніх курсах, найважливіші з яких «Товарознавство», «Хімія», «Мікробіологія» та деякі інші. Теоретичний курс цієї дисципліни підкріплюється лабораторними заняттями (4 години на тиждень), на яких студенти проводять товарознавчу експертизу різних товарних груп.

Товарознавче експертне дослідження – це багатопланове дослідження органолептичних, фізико-хімічних показників якості, стану пакування, аналіз маркування, штрихового кодування, засобів зберігання товарів. На заняттях академічна група поділяється на мікрогрупи. Таким чином, здійснюється моделювання роботи експертної групи, що складається з 3-4 студентів. Завдання викладача – робота в кожній групі. Робота здійснюється наступним чином: виділяється лідер, котрий очолює групу, акумулює усі точки зору та узагальнює усі міркування (як правило це досить складний процес). Експертна група проводить дослідження, які фіксуються кожним студентом в експертних документах. Порядок заповнення виконується у суворій відповідності з законодавчою базою, нормативною документацією. Наприкінці кожен студент робить експертний висновок який захищає перед групою. Викладач узагальнює всі виступи, робить смислові наголоси для того, щоб у студентів з'явилась потреба до теоретичного осмислення обговорюваного матеріалу, тобто необхідність звернутися до самостійної роботи з літературними джерелами, з навчальною літературою.

Сучасний розвиток інтернет-технологій надав можливість спілкування викладача зі студентами і студентів між собою за допомогою соціальних мереж, було б недолугим не використати таку можливість для інтенсифікації та модернізації навчального процесу. Зокрема, при викладанні дисципліни «Експертиза товарів» це дозволило забезпечити скорочення термінів отримання та перевірки викладачем кожного пакету експертної документації. Набутий досвід такої організації навчального процесу переконливо довів, що у студентів зростає професійний інтерес до обраної спеціальності, і, як свідчать результати різних форм контролю якості знань, показники успішності суттєво підвищуються.

АКТИВНА ЖИТТЄВА ПОЗИЦІЯ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ І ЇЇ РОЛЬ В ПЕДАГОГІЧНОМУ ПРОЦЕСІ

*І.А. Шульга
м. Полтава, Україна*

Активна життєва позиція студентської молоді – це обумовлена конкретними соціальними обставинами стійка форма прояву ідейно-моральних установок і відносин, знань і умінь, переконань і звичок, що надає регулюючий вплив на його поведінку і діяльність. Активна життєва позиція особистості повинна формуватися з дитинства. Вона виробляється протягом тривалого часу в процесі навчання та виховання людей, в результаті подолання повсякденних труднощів, оволодіння ними соціальним досвідом, професійною майстерністю [2].

Становлення, формування і розвиток життєвої позиції, як і особистості в цілому, – складний і тривалий процес, успішність здійснення якого залежить від певних соціальних чинників і умов, які безпосередньо або опосередковано впливають на нього. Означене положення має безпосереднє відношення і до формування життєвої позиції. За свідченням існуючих досліджень, особистість, усвідомлюючи економічні, політичні, правові, моральні вимоги суспільства як об'єктивну соціальну необхідність, сама формує свою життєву позицію. Вільний вибір своєї життєвої позиції зумовлюється не тільки складеними умовами буття, соціальними інтересами особистості, втіленими в її ідеали, переконання, почуття